

I

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA VIJEĆA (EU) 2020/283

od 18. veljače 2020.

o izmjeni Uredbe (EU) br. 904/2010 u pogledu mjera za jačanje administrativne suradnje radi suzbijanja prijevара u vezi s PDV-om

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 113.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,

u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Uredbom Vijeća (EU) br. 904/2010 ⁽³⁾ utvrđuju se, među ostalim, pravila o pohrani i razmjeni posebnih informacija elektroničkim putem u području poreza na dodanu vrijednost (PDV-a).
- (2) Zahvaljujući razvoju elektroničke trgovine („e-trgovina”) olakšava se prekogranična prodaja robe i usluga krajnjim potrošačima u državama članicama. U tom se kontekstu prekogranična e-trgovina odnosi na isporuke na koje se PDV treba platiti u jednoj državi članici, a isporučitelj ima poslovni nastan u drugoj državi članici, na trećem području ili u trećoj zemlji. Međutim, nepoštena poduzeća, s poslovnim nastanom u jednoj od država članica, na trećem području ili u trećoj zemlji iskorištavaju mogućnosti e-trgovine kako bi ostvarila nepoštenu tržišnu prednost izbjegavajući obveze u pogledu PDV-a. Ako se primjenjuje načelo oporezivanja na određištju, s obzirom na to da potrošači nemaju knjigovodstvene obveze, državama članicama potrošnje potrebni su odgovarajući alati za otkrivanje i kontrolu takvih nepoštenih poduzeća. Važno je suzbiti prekogranične prijevare u vezi s PDV-om prouzročene nepoštenim postupcima nekih poduzeća u području prekogranične e-trgovine.
- (3) Do sada se suradnja između poreznih tijela država članica („porezna tijela”) u suzbijanju prijevара u vezi s PDV-om uglavnom temeljila na evidencijama poduzeća koja su izravno uključena u oporezivu transakciju. U okviru prekograničnih isporuka između poduzeća i potrošača, koje su uobičajene u području e-trgovine, moguće je da takve informacije nisu izravno dostupne. Stoga su poreznim tijelima potrebni novi alati za učinkovito suzbijanje prijevара u vezi s PDV-om.

⁽¹⁾ Mišljenje od 17. prosinca 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽²⁾ SL C 240, 16.7.2019., str. 29.

⁽³⁾ Uredba Vijeća (EU) br. 904/2010 od 7. listopada 2010. o administrativnoj suradnji i suzbijanju prijevара u području poreza na dodanu vrijednost (SL L 268, 12.10.2010., str. 1.).

- (4) Kada potrošači iz Unije kupuju na internetu, plaćanje se najvećim dijelom provodi putem pružatelja platnih usluga. Kako bi se pružile platne usluge, pružatelj platnih usluga raspolaže određenim informacijama za identifikaciju primatelja prekograničnog plaćanja te podacima o datumu, iznosu i državi članici podrijetla plaćanja. Takve su informacije potrebne kako bi porezna tijela izvršavala osnovne zadaće otkrivanja nepoštenih poduzeća i utvrđivanja obveza povezanih s PDV-om u pogledu prekograničnih isporuka između poduzeća i potrošača. Stoga je nužno i razmjerno da se informacije u vezi s PDV-om, koje su u posjedu pružatelja platnih usluga, stave na raspolaganje državama članicama i da ih države članice mogu pohraniti u svojim nacionalnim elektroničkim sustavima i prenositi u središnji elektronički sustav za informacije o plaćanjima kako bi otkrivale i suzbijale prekogranične prijevare u vezi s PDV-om, posebno u pogledu isporuka između poduzeća i potrošača.
- (5) Pružanje alata kojima se državama članicama omogućuje prikupljanje, pohrana i prijenos informacija koje pružaju pružatelji platnih usluga u vezi s prekograničnim plaćanjima te omogućivanje službenicima za vezu za Eurofisc država članica da pristupe tim informacijama ako su povezane s istragom zbog sumnje na prijevaru u vezi sa PDV-om ili radi otkrivanja prijave u vezi s PDV-om nužna je i razmjerna mjera za djelotvorno suzbijanje prijevera u vezi s PDV-om. Ti su alati ključni jer su poreznim tijelima te informacije potrebne za kontrolu PDV-a te za zaštitu javnih prihoda, ali i poduzeća koja zakonito posluju u državama članicama, čime se štite radna mjesta i građani Unije.
- (6) Važno je da je obrada informacija koje se odnose na plaćanja koja se provodi u državama članicama razmjerna cilju suzbijanja prijevera u vezi s PDV-om. Stoga države članice ne bi smjele prikupljati, pohranjivati ni prenositi informacije o potrošačima ili platiteljima ni o plaćanjima za koja je vjerojatno da neće biti povezana s gospodarskim aktivnostima.
- (7) Kako bi se postigao cilj djelotvornijeg suzbijanja prijevera u vezi s PDV-om, trebalo bi uspostaviti središnji elektronički sustav za informacije o plaćanjima („CESOP”), u koji države članice prenose informacije o plaćanjima koje prikupljaju i mogu pohranjivati na nacionalnoj razini. U odnosu na pojedinačne primatelje plaćanja u CESOP-u bi se trebale pohraniti, objediniti i analizirati sve relevantne informacije o PDV-u u pogledu plaćanja koje prenose države članice. CESOP bi trebao omogućiti potpun pregled plaćanja koja su primatelji plaćanja primili od platitelja koji se nalaze u državama članicama, a službenicima za vezu za Eurofisc staviti na raspolaganje ishod posebne analize informacija. CESOP bi trebao moći prepoznati da postoji više zapisa o istim plaćanjima, npr. isto plaćanje mogli bi prijaviti i banka i izdavatelj kartice određenog platitelja, pročistiti informacije dobivene od država članica, npr. uklanjanjem duplikata i ispravljanjem pogrešaka u podacima, te bi službenicima za vezu za Eurofisc trebao omogućiti da unakrsno uspoređuju informacije o plaćanjima s informacijama o PDV-u kojima raspolažu, da upućuju upite u okviru istrage povodom sumnji na prijevaru u vezi s PDV-om ili da otkriju prijevaru u vezi s PDV-om i da unesu dodatne informacije.
- (8) Oporezivanje je važan cilj od općeg javnog interesa Unije i država članica, što je priznato u pogledu ograničenja koja se mogu nametnuti u vezi s obvezama i pravima predviđenima Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ i Uredbom (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾. Ograničenja povezana s pravima na zaštitu osobnih podataka nužna su zbog prirode i opsega informacija koje potječu od pružatelja platnih usluga i trebaju se temeljiti na posebnim uvjetima utvrđenima u Direktivi Vijeća (EU) 2020/284 ⁽⁶⁾. S obzirom na to da su informacije o plaćanjima posebno osjetljive, u svim fazama obrade podataka potrebna je jasnoća o tome tko je voditelj obrade ili izvršitelj obrade u skladu s uredbama (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725.
- (9) Stoga je potrebno primijeniti ograničenja u pogledu prava ispitanika u skladu s Uredbom (EU) br. 904/2010. Potpuna primjena prava i obveza ispitanika ozbiljno bi narušila cilj djelotvornog suzbijanja prijevera u vezi s PDV-om te bi ispitanicima omogućila da ometaju analize i istrage u tijeku zbog velike količine informacija koje šalju pružatelji platnih usluga i mogućeg velikog povećanja broja zahtjeva ispitanika upućenih državama članicama ili Komisiji odnosno državama članicama i Komisiji. Time bi se smanjila sposobnost poreznih tijela da ostvare cilj ove Uredbe, ugrožavajući upite, analize, istrage i postupke provedene u skladu s ovom Uredbom. Stoga bi se pri obradi informacija u skladu s ovom Uredbom trebala primjenjivati ograničenja prava ispitanika. Cilj suzbijanja prijevera u vezi s PDV-om ne može postići drugim manje ograničavajućim sredstvima jednake djelotvornosti.

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

⁽⁶⁾ Direktiva Vijeća (EU) 2020/284 od 18. veljače 2020. o izmjeni Direktive 2006/112/EZ u pogledu uvođenja određenih zahtjeva za pružatelje platnih usluga (vidjeti stranicu 7 ovoga Službenog lista).

- (10) Informacijama o plaćanjima pohranjenima u CESOP-u trebali bi pristupati samo službenici za vezu za Eurofisc i samo s ciljem suzbijanja prijevare u vezi s PDV-om. Osim za procjenu PDV-a, te bi se informacije mogle upotrijebiti i za procjenu drugih davanja, carinskih obveza i poreza kako su utvrđeni u Uredbi (EU) br. 904/2010. Te se informacije ne bi smjele upotrebljavati u druge svrhe, primjerice u komercijalne svrhe.
- (11) Pri obradi informacija u skladu s ovom Uredbom, svaka država članica trebala bi poštovati granice onoga što je razmjerno i nužno u svrhu istraga zbog sumnje na prijevaru u vezi s PDV-om ili radi otkrivanja prijevare u vezi s PDV-om.
- (12) Radi zaštite prava i obveza na temelju Uredbe (EU) 2016/679 važno je da se informacije u vezi s plaćanjima ne upotrebljavaju za automatizirano pojedinačno donošenje odluka te bi ih stoga uvijek trebalo provjeriti u odnosu na druge porezne informacije dostupne poreznim tijelima.
- (13) Kako bi se državama članicama pomoglo u suzbijanju poreznih prijevare i otkrivanju počinitelja prijevare nužno je i razmjerno da pružatelji platnih usluga u razdoblju od tri godine vode evidencije o informacijama u pogledu primatelja plaćanja i plaćanja vezano za usluge plaćanja koje pružaju. Tim se razdobljem državama članicama pruža dovoljno vremena za djelotvornu provedbu kontrole i za istraživanje sumnji u prijevaru u vezi s PDV-om ili za otkrivanje prijevare u vezi s PDV-om, a razmjerno je i uzimajući u obzir golemu količinu informacija o plaćanjima i njihovu osjetljivost u pogledu zaštite osobnih podataka.
- (14) Budući da bi službenik za vezu za Eurofisc svake države članice trebao moći pristupiti informacijama u vezi s plaćanjima pohranjenima u CESOP-u u svrhu suzbijanja prijevare u vezi s PDV-om, osobe koje je ovlastila Komisija trebale bi moći pristupiti informacijama samo u svrhu razvoja i održavanja CESOP-a. Sve osobe koje pristupaju tim informacijama obvezane su pravilima o povjerljivosti utvrđenima u Uredbi (EU) br. 904/2010.
- (15) Budući da će za uvođenje CESOP-a biti potreban nov tehnološki razvoj, potrebno je odgoditi primjenu ove Uredbe kako bi se državama članicama i Komisiji omogućilo da razviju te tehnologije.
- (16) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji u pogledu tehničkih mjera za uspostavu i održavanje CESOP-a, zadaća Komisije za tehnički upravljanje CESOP-om, tehničkih detalja kojima se jamči povezanost i sveukupno funkcioniranje nacionalnih elektroničkih sustava i CESOP-a, elektroničke standardne obrasce za prikupljanje informacija od pružatelja platnih usluga, tehničke i druge pojedinosti u vezi s pristupom službenika za vezu za Eurofisc, praktične aranžmane za utvrđivanje službenika za vezu za Eurofisc koji imaju pristup CESOP-u, uloge i odgovornosti država članica i Komisije kada djeluju kao voditelj obrade i izvršitelj obrade u skladu s uredbama (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725 te u pogledu postupovnih aranžmana u vezi s Eurofisc-om. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾.
- (17) Prijevare u vezi s PDV-om zajednički su problem svih država članica. Države članice, zasebno, nemaju potrebne informacije kako bi osigurale da se pravila o PDV-u u pogledu prekogranične e-trgovine pravilno primjenjuju ili kako bi suzbijale prijevare u vezi s PDV-om u području prekogranične e-trgovine. S obzirom na to da cilj ove Uredbe, odnosno suzbijanje prijevare u vezi s PDV-om, ne mogu dostatno ostvariti države članice u slučaju prekogranične e-trgovine, nego se zbog opsega ili učinaka djelovanja on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

(7) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (18) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, osobito pravo na zaštitu osobnih podataka. U tom se pogledu ovom Uredbom strogo ograničava količina osobnih podataka koja se treba staviti na raspolaganje državama članicama. Obrada informacija o plaćanjima na temelju ove Uredbe trebala bi se provoditi samo u svrhu suzbijanja prijevara u vezi s PDV-om.
- (19) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 te je on dao mišljenje 14. ožujka 2019. (*)
- (20) Uredbu (EU) br. 904/2010 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EU) br. 904/2010 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 2. dodaju se sljedeće točke:

- „(s) „pružatelj platnih usluga” znači bilo koja kategorija pružatelja platnih usluga navedena u članku 1. stavku 1. točkama od (a) do (d) Direktive (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća (*) ili fizička ili pravna osoba kojoj je dopušteno izuzeće u skladu s člankom 32. te direktive;
- (t) „plaćanje” znači, pridržavajući se isključenja iz članka 3. Direktive (EU) 2015/2366, „platna transakcija” kako je definirana u članku 4. točki 5. te direktive ili „novčana pošiljka” kako je definirana u članku 4. točki 22. te direktive;
- (u) „platitelj” znači „platitelj” kako je definiran u članku 4. točki 8. Direktive (EU) 2015/2366;
- v. „primatelj plaćanja” znači „primatelj plaćanja” kako je definiran u članku 4. točki 9. Direktive (EU) 2015/2366.

(*) Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str. 35.);

2. poglavlje V. mijenja se kako slijedi:

(a) naslov poglavlja V. zamjenjuje se sljedećim:

„PRIKUPLJANJE, POHRANA I RAZMJENA POSEBNIH INFORMACIJA”;

(b) ispred članka 17. umeće se sljedeći naslov:

„ODJELJAK 1.

Automatizirani pristup posebnim informacijama pohranjenima u nacionalnim elektroničkim sustavima”;

(c) iza članka 24. umeće se sljedeći odjeljak:

„ODJELJAK 2.

Središnji elektronički sustav za informacije o plaćanjima

Članak 24.a

Komisija razvija, održava i udumljuje središnji elektronički sustav za informacije o plaćanjima („CESOP”) i njime tehnički upravlja u svrhu istraga sumnji na prijere u vezi s PDV-om ili radi otkrivanja prijere u vezi s PDV-om.

Članak 24.b

1. Svaka država članica prikuplja informacije o primateljima plaćanja i plaćanjima iz članka 243.b Direktive 2006/112/EZ.

(*) SL C 140, 16.4.2019., str. 4.

Svaka država članica prikuplja informacije iz prvog podstavka od pružatelja platnih usluga:

- (a) najkasnije do kraja mjeseca koji slijedi nakon kalendarskog tromjesečja na koje se informacije odnose;
 - (b) služeći se elektroničkim standardnim obrascem.
2. Svaka država članica može pohraniti informacije prikupljene u skladu sa stavkom 1. u nacionalni elektronički sustav.
3. Središnji ured za vezu ili službe za vezu ili nadležni službenici koje je imenovalo nadležno tijelo svake države članice prenose CESOP-u informacije prikupljene u skladu s stavkom 1. najkasnije desetog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon kalendarskog tromjesečja na koje se informacije odnose.

Članak 24.c

1. CESOP ima sljedeće mogućnosti u pogledu informacija prenesenih u skladu s člankom 24.b stavkom 3.:
- (a) pohranjivati informacije;
 - (b) objedinjavati informacije za svakog pojedinačnog primatelja plaćanja;
 - (c) analizirati pohranjene informacije zajedno s relevantnim ciljanim informacijama priopćenima ili prikupljenima na temelju ove Uredbe;
 - (d) omogućiti dostupnost informacija iz točaka (a), (b) i (c) ovog stavka službenicima za vezu za Eurofisc, kako su navedeni u članku 36. stavku 1.
2. CESOP čuva informacije iz stavka 1. tijekom razdoblja od najviše pet godina od kraja godine u kojoj su mu informacije prenesene.

Članak 24.d

Pristup CESOP-u odobrava se samo službenicima za vezu za Eurofisc, kako su navedeni u članku 36. stavku 1., koji posjeduju osobnu korisničku identifikaciju za CESOP i ako se taj pristup odnosi na istragu zbog sumnje na prijevare u vezi s PDV-om ili radi otkrivanja prijevare u vezi s PDV-om.

Članak 24.e

Komisija provedbenim aktima donosi:

- (a) tehničke mjere za uspostavu i održavanje CESOP-a;
- (b) zadaće Komisije za tehničko upravljanje CESOP-om;
- (c) tehničke pojedinosti o infrastrukturi i alatima potrebnima kako bi se zajamčila povezanost i ukupna interoperabilnost između nacionalnih elektroničkih sustava iz članka 24.b i CESOP-a;
- (d) elektroničke standardne obrasce iz članka 24.b stavka 1. drugog podstavka točke (b);
- (e) tehničke i druge pojedinosti o pristupu informacijama iz članka 24.c stavka 1. točke (d);
- (f) praktična rješenja za identifikaciju službenika za vezu za Eurofisc, kako su navedeni u članku 36. stavku 1., koji će imati pristup CESOP-u u skladu s člankom 24.d;
- (g) postupci kojima se Komisija treba koristiti u svakom trenutku kojima se osigurava primjena odgovarajućih tehničkih i organizacijskih sigurnosnih mjera za razvoj i rad CESOP-a;
- (h) uloge i odgovornosti država članica i Komisije u pogledu funkcija voditelja obrade i izvršitelja obrade na temelju Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća (*) i Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća (**).

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 58. stavka 2.

Članak 24.f

1. Za troškove uspostave, rada i održavanja CESOP-a tereti se opći proračun Unije. Ti troškovi uključuju troškove sigurne veze između CESOP-a i nacionalnih elektroničkih sustava iz članka 24.b stavka 2. i troškove usluga potrebnih za realizaciju mogućnosti navedenih u članku 24.c stavku 1.
2. Svaka država članica odgovorna je za sav potreban razvoj svojeg nacionalnog elektroničkog sustava iz članka 24.b stavka 2. i snosi sve troškove povezane s tim.”;

(*) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

(**) Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

3. članak 37. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 37.

1. Predsjednik Eurofisca podnosi godišnje izvješće o aktivnostima u svim područjima rada Odboru iz članka 58. stavka 1. Godišnje izvješće sadržava barem sljedeće:

- (a) ukupan broj pristupa CESOP-u;
- (b) operativne rezultate temeljene na informacijama kojima se pristupa i koje se obrađuju na temelju članka 24.d, kako ih identificiraju službenici za vezu za Eurofisc;
- (c) procjenu kvalitete podataka obrađenih u CESOP-u.

2. Komisija provedbenim aktima donosi postupovne aranžmane u pogledu Eurofisca. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 58. stavka 2.”;

4. u članku 55. umeće se sljedeći stavak:

„1.a Informacije iz poglavlja V. odjeljka 2. upotrebljavaju se samo u svrhe iz stavka 1. te ako su provjerene u odnosu na druge porezne informacije koje su dostupne nadležnim tijelima država članica.”.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2024.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 18. veljače 2020.

Za Vijeće

Predsjednik

Z. MARIĆ